

Приложение №1

Отправени коментари и въпроси по време на дискусиата в общественото обсъждане на Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г.“

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
Г-н Симеон Ставрев	По приложение 9, където става въпрос за инсталацията за изгаряне на RDF, т.е. инсинератора за изгаряне на боклук, не откривам никъде транспортен анализ. Защо не е направен?	Целта на анализа в Приложение №9 е да представи приноса на инсталацията за оползотворяване на RDF за производство на топлинна енергия за 40000 домакинства, които се отопляват на централна топлофикация. Приносът при транспорта на RDF към емисиите от транспортния сектор е аналогичен, независимо къде ще се оползотворява RDF, поради което такъв анализ няма да има добавена стойност към анализа на транспортния сектор, включително предвид общите емисии от целия транспортен сектор.
Г-н Симеон Ставрев	Кога най-после ще бъдат заменени металните контейнери с такива, които се отварят с педал и няма как да бъдат постоянно отворени и пълни с вода?	Въпросът не се отнася до проекта на програмата за качество на въздуха, поради което не се коментира.
Г-н Симеон Ставрев	По приложение 12 сте посочили, че първият и вторият етап на третия метродиаметър са включени в ПКАВ 2021-2026 г. Искам да попитам защо е направено след като първият етап е вече в експлоатация, а вторият реално е готов и в момента текат изпитанията. Защо в програмата е включена тикетинг системата на обща стойност 80 млн. лв. след като този договор е сключен още 2018 г.	Приложение № 12 е към раздел V „Информация за прилаганите мерки и проекти за подобряване на КАВ“ от проекта на програмата. В раздела ясно е посочено, че анализът и приложенията към него се отнасят до представяне на изпълнението на мерките от Плана за действие към Програмата за качество на въздуха 2015-2020г. В Приложение 12 е представено единствено изпълнението на мерките от предходната програма, вкл. относно метролиниите. Твърдението е некоректно, тъй като в Приложение 12 не е

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
	Не виждам никъде къде са посочени големите инвестиции във велоалеи. И в същото приложение 12 е посочено, че по ОПОС са 44 млн. лв и ще бъдат сменени печките на дърва и въглища. Това включва ли всичките 55 хил. домакинства?	посочено, че първият и вторият етап на третия метродиаметър са включени в ПКАВ 2021-2026 г. В Приложение № 12 е отчетено изпълнението на мярката за въвеждане на тикетинг системата от сега действащата програма за КАВ до 2020г. В Плана за действие към Програмата за КАВ 2021 -2026г., представен в Приложение 12 мярка за тикетинг система не е включена. В Плана за действие (Приложение 15) към проекта на програмата са включени мерките и инвестициите за велоалеи за периода 2021-2026г. Мерките за подмяна на печките на дърва и въглища, отнасящи се до отчета за изпълнението на мерките от програмата за качество на въздуха 2015-2020г. не включват всичките 55000 домакинства.
Г-н Симеон Ставрев	Според данни, които ми бяха предоставени за район Средец през ноември, декември и януари улиците не се мият нито на дюзи нито на маркуч. Има достатъчно топли дни през всеки от тези месеци, в които при правилна организация могат да бъдат измити и изметени улиците. Не мога да разбера защо това не се случва в момента и не виждам доколко е планирано в тази програма.	В проекта на Програмата за качество на въздуха 2021-2026г. е включена мярка за миене на улиците, като в Приложение №15 План за действие към проекта на програмата мерките са конкретизирани. Предвижда се площта на улиците, които се мият да се удвои спрямо базовата година.
Г-н Симеон Ставрев	В приложение 15, което е самият план, където посочвате две основни неща, мерките за битово отопление и мерките за сектора транспорт, посочили сте, че за битово отопление ще бъдат намалени през 2026 г. ФПЧ10 с 1871 т, а ФПЧ2,5 с 1828 т. Никъде не намирам колко общо на година има замърсяване от тези два вида ФПЧ. Искам да ми кажете какъв процент ще бъде намалението на ФПЧ10 и ФПЧ2,5 за битовото отопление. Същите показатели ФПЧ10 и ФПЧ2,5 са посочени за сектор транспорт, където също няма процент на намалението. Т.е. ако ще се излеят едни милиарди левове, трябва да знаем колко процента ФПЧ ще има намаление след 5 години.	Подробното обяснение на мерките и намаленията на емисиите е представено в текста на проекта на ПКАВ, а в Приложение №15 са мерките формулирани накратко, подобно на обичайния методологически подход за разработване на планове за действие с посочен бюджет, отговорни звена, индикатори. На конкретния въпрос отговорът е: процентното намаление от прилагането на мерки е представено в проекта на ПКАВ и то е съответно: от битовото отопление 20% през 2022 г., 40% - 2024 г. и 70% - 2026 г. За транспорта тези проценти са: 10%, 20% и 30%.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		Целта е със заложените да постигнем качеството на въздуха в съответствие с нормите и то е оценено в раздел 6 на ПКАВ.
Г-н Симеон Ставрев	С тези 44 млн. лв. предвидени по ОПОС, колко от тези 50 хил. домакинства ще си сменят печките?	Прогнозата е до 10 хил. домакинства по проекта да получат нови уреди с които да се заменят старите уредите на дърва и въглища. Вече е обявено класирането за първите 5400 домакинства. Проектът се осъществява в съответствие с графика на етапите, заложи в Насоките на Оперативна програма Околна среда.
Г-н Ивайло Попов, За Земята	Постигната ли е средногодишната норма за азотни оксиди на цялата територия на Столична община към 2018 г. и дали ще бъде постигната към края на програмата? Как може да има увереност в това, предвид че в проекта на ПКАВ е отбелязано, че разполагаме с недостатъчно добри инвентаризации свързани с емисии от транспорта, отклонението от резултата на моделирането на средногодишната концентрация е 77,9% при допустими 30% според Наредба 12? Смятате ли, че измерванията от автоматичните измервателни станции са достатъчни, за да определим това предвид, че вече има изследвания вкл. на За Земята, които показват превишение на нормите в точки в Столична община различни от тези на автоматичните измервателни станции?	Анализите в проекта на Програмата за КАВ 2021-2026г, основани на официалните данни от националната система за мониторинг на качество на въздуха, които се докладват и към европейските институции, не идентифицираха проблеми с наднормено замърсяване по показателя азотен диоксид на територията на Столична община. Това се потвърждава и от официални източници на информация на национално и европейско ниво: - <i>Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС)</i> в България – последния доклад за състоянието на околната среда, одобрен от Министерския съвет и публикуваните тримесечни доклади на интернет страницата на Агенцията. Съгласно Закона за опазване на околната среда Националната система за мониторинг на околната среда, включително на атмосферния въздух, се организира и ръководи от министъра на околната среда и водите, а създаването, функционирането, материално-техническото и информационно-програмното осигуряване на националната система за екологичен мониторинг, вкл. на въздуха, се осъществяват от Изпълнителната агенция по околна среда. - <i>Европейската агенция по околна среда (ЕАОС)</i>. На 23.11.2020г. ЕАОС публикува последния доклад „Качество на въздуха в Европа – доклад за 2020г.“. В доклада се посочва, че в България има проблеми с ФПЧ, но не се констатира превишаване на нормите за азотни оксиди, за разлика от

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		редица други страни членки на ЕС, най-вече стари страни-членки на ЕС. В заключение от гледна точка на съответствието със законодателството, Столична община няма проблем с наднормено замърсяване с азотен диоксид, тъй като в официалните пунктове за мониторинг на ИАОС, превишения на средногодишната норма не са констатирани. Това което обаче се получава като частично превишение е резултат от моделирането на трафика, конкретно за район Дружба за три големи булеварда със сериозен трафик – Искърско шосе, Цветан Лазаров и Димитър Пешев. Следва да се подчертае, че измерванията в пунктовете за мониторинг от одобрената от европейските институции национална система за мониторинг на качеството на въздуха представя реалните резултати за нивото на замърсяване, а изчисленията и моделирането са само помощни методи и се правят с редица допускания, затова имат посочената в коментара неопределеност. С изчисленията и моделирането, при които не може да се разбие трафикът като структура, отговаряща на реалната ситуация, брой автомобили отчетени с преброителни пунктове и т.н., се получава този индикативен резултат. На базата на този резултат е направено моделиране от въздействието от прилагането на мерки, които към 2026 г. водят до намаление на емисиите на азотен диоксид с 30% от транспортния сектор, което напълно гарантира изпълнението на нормите за азотен диоксид в средногодишен аспект за цялата територия на Столична община. Относно средночасовата норма - дори от дисперсионното моделиране на въздействието на замърсителите не се констатира нито едно превишение. Най-високата стойност е 170 µg при норма от 200 µg. В проекта на Програмата и в Плана за действие към нея е посочено, че включените мерки в сектор транспорт (вкл. вече одобрени мерки от ПУГМ) освен принос към намаление на замърсяването по трите наднормени замърсяващи вещества,

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		заради които се изготвя програмата, ще доведат до намаление на емисиите на азотен диоксид и поддържане на стабилни нива по този показател под установените норми.
Г-н Ивайло Попов, За Земята	Как и адресира ли проектът за ПКАВ проблемите с презастрояването и с вредните му ефекти като нарушаване функцията на зелените клинове, създаването на т.нар. „градски каньони“, топлинни острови? В аналитичната част на програмата се коментират тези процеси като негативни, говори се за климатичните и географски проблеми, но в мерките не виждаме адресиране на това нещо.	В програмата не могат да бъдат включени мерки за въздействие върху географските и климатични фактори, проектът на програмата констатира тяхното силно въздействие върху замърсяването на въздуха като обективен фактор, който не може да се избегне. По отношение на отчитането на застрояването и влиянието върху задържането на замърсители уточняваме, че в момента Софийски университет съвместно със Столична община извършва проучване в тази област, което все още не е приключило.
Г-н Ивайло Попов, За Земята	Защо при мерките за битово отопление са предвидени основно преминаване към газ, пелети, на хората, които ще си подменят горивото, а не например на топлофикация, термопомпи и други по-модерни решения? Това е подход да възприемете каквото предлага Столична община, политическото ръководство и експертите от общината или това е препоръка на консултантите и ако е последното, защо е такава?	В проекта на Програмата и в Плана за действие мярката за подмяна на старите отоплителни уреди на дърва и въглища не е конкретизирана и не изключва термопомпите, топлофикацията и други екологични видове отопление като алтернативен начин на отопление с дърва и въглища и включването им като възможност за домакинствата да кандидатстват за цитираните в коментара начини на отопление зависи от правилата и възможностите, които се предоставят и ще се предоставят от финансиращите програми, както и от предпочитанията на хората.
Г-н Ивайло Попов, За Земята	С какво тази ПКАВ е по-различна от предходните, за да приемем, че може с добра степен на вероятност да очакваме, че мерките, които са предвидени ако бъдат изпълнени, ще постигнем нормите, предвид, че виждаме продължаващи проблеми с инвентаризациите, пише си го в самата програма, например не може да се приложи подхода Tier 1 за битовото отопление, което се препоръчва от ЕАОС за основни източници на замърсяване каквото е битовото отопление за София.	Сегашната програма е на много високо ниво и покрива изискванията, които са към такъв тип програми. По представените варианти на програмата от РИОСВ не са получени отрицателни коментари и бележки, а РЗИ имаше минимален брой бележки, които бяха отразени напълно. По проекта на програмата е положително становището и на Националния институт за хидрология и метеорология, който разполага с водещи специалисти в разглежданата област. Мерките, които са предложени достигат целите за постигане

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		на нормите във всички точки с високо замърсяване според моделирането и в точките на станциите за мониторинг на КАВ. Това са само част от допълнителните плюсове спрямо предходни програми.
	В новата програма, както и в преходната, по никакъв начин не фигурира нерегламентираното изгаряне на отпадъци, което е сериозен фактор и допринася за редовно превишаване на нормите, също и през лятото. Това е сериозен проблем за район Красна поляна и това превишаване е ясно видимо от сензорите на AIRBG, както и от новите сензори на Столична община. Освен това в района има множество незаконни сметища, които се палят регулярно с цел прочистването им, забавление и най-вече за изгаряне на гуми и кабели с цел връщане на вторични суровини.	Горенето на отпадъците в жилища на домакинствата и други подобни обекти за отопление и на открито е забранено от закона. В проекта на програмата за КАВ е включена мярка, свързана с контрола за спазването на такова горене на отпадъци.
Г-жа Неда Кленска	Втора съществена неточност в програмата е, че в изводите на стр. 121, се твърди, че през летните месеци в последните години почти няма превишаване на нормите. Считам, че това се базира на шестте станции на МОСВ, но по останалите станции на AIRBG и AIRTHINGS на Столична община такъв проблем има и дори през лятото.	За целите на разработване на проекта на Програмата за КАВ са използвани официалните данни от одобрените на национално ниво пунктовете за мониторинг на КАВ от Националната система за контрол качеството на атмосферния въздух, разположени на територията на СО, която съгласно националното законодателство се изгражда и поддържа от ИАОС. Използваните данни от пунктовете за мониторинг на КАВ, в т.ч. разположени на територията на Столична община, са официално докладвани от ИАОС и признати като официални данни от европейските институции. Единствените официални и достоверни данни са тези от автоматичните измервателни станции (АИС) на ИАОС, които отговарят на нормативните изисквания за извършването на измерванията на качеството на въздуха, свързани с правилното поставяне (местоположение) на пунктовете със съответното строго определено предназначение и отговарящи на изискванията за калибриране. Всички АИС работят в непрекъснат режим на работа, като данните за КАВ от тях постъпват в реално време в съответните регионални диспечерски пунктове (РДП) в РИОСВ и в централния диспечерски пункт (ЦДП) в ИАОС

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		София, където е разположена Националната база данни за КАВ. Сензорите за измерване от мрежите AIRBG и AIRTHINGS не отговарят на стандартите и изискванията за измерване на качество на атмосферния въздух, заложи в европейската и съответната национална нормативна уредба и могат да бъдат източник само на индикативни данни за гражданите без да претендират за изчерпателност и точност.
Г-жа Неда Кленска	Трети проблем или неточност в програмата е оценката базирана на социологическото проучване за това с какво се отопляват жителите в квартал Факултета, защото се казва, че 80% от тях се отопляват на ток и едва 20% се отопляват на дърва и въглища. Бих искала да попитам от тези 5900 респондента, колко са респондентите анкетирани в квартал Факултета? Също така какъв е бил методът на анкетирание, тъй като и той оказва влияние за това да се знае какъв тип хора са отговорили?	Разпределението на социологическото изследване е в цяла София. Подробности от изследването са представени на интернет страницата на проекта, в рамките на който е извършено изследването: http://lifeipcleanair.eu/
Г-жа Неда Кленска	Район Красна поляна е предложил за включване в програмата 5 съществени неща, с които считам, че въздухът в района и не само, би се подобрил. Не ги намерих в програмата, може би са включени в мерките, но моля за отговор и по това.	От коментара не става ясно кои пет съществени неща са предложени.
Г-жа Регина Стоилова	По какъв начин е определена 2026 г. като година за постигане на нормите за КАВ и дали е изследван сценарий, според който нормите ще бъдат достигнати по-рано? Дали е възможно да посочите разпоредбата на инструкцията, не в ефир, може писмено после, т.е. разпоредбата, която указва, че до 2026 г. трябва да действа програмата?	Програмата е разработена за период, в рамките на който е технически възможно достигането на нормите по наднормените показатели за въздуха. До 2026г. е предвидено да се постигнат нормите за ПАВ, които са целеви, а не задължителни европейски норми, а нормите по ФПЧ се постигат поетапно до 2022-2024г.
Г-жа Регина Стоилова	Вие казахте, че мерките в програмата са определени въз основа на анализ на тяхната ефективност, възможността им да бъдат изпълнени и на социалната тежест. Документиран ли е този анализ и къде може да е достъпен?	При формулирането на мерките са взети предвид: • резултатите от прогнозното моделиране на въздействието на мерките върху качеството на въздуха по показателите с наднормено замърсяване и очакваните ефекти за намаляване на замърсяването

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		• възможността чрез реализацията на дадена мярка да се постигне намаление на концентрациите в атмосферния въздух едновременно на трите проблемни за общината замърсители на въздуха - ФПЧ10, ФПЧ2,5 и ПАВ. • потенциалът на дадена мярка да окаже положителен ефект и върху нивата на другите замърсители на въздуха, които са в рамките на нормите, както и към политиките на общината за устойчиво нисковъглеродно развитие • времевия фактор - мерките чрез които може да се постигне доколкото е възможно най-бързо намаление на емисиите и достигане на нормите и целевите показатели с наднормени стойности, вкл. вече одобрени/стартирали проекти • степента на техническата изпълнимост на дадена мярка • възможностите за осигуряване на финансирането на мерките • вече одобрени проекти/програми от общината • допълнителните положителни ефекти на дадена мярка за качеството на живот на жителите на общината и околната среда, като напр. осигуряване на естетична околна среда, намаляване на престойте в трафик, подобряване качеството на услуги, предоставяни от общината, допълнителни възможности за спорт и отдих, ползи за градското биоразнообразие и др. Отправна точка при идентифициране на мерките са и правомощията и задълженията на общинските органи, предоставени от законодателството, в т.ч. от ЗЧАВ. Това е особено важно за реалистичността и изпълнимостта на мерките от програмата, тъй като, ако в общинската програма се включат мерки, които са извън компетенциите и контрола

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		на общинските органи, общината не би могла да ги осъществи и биха имали пожелателен характер. В програмата са определени стратегическите и приоритетните мерки за постигане основните цели на програмата.
Г-жа Василева	Емилия По отношение на плана има един напредък, който го нямаше в предишния план, сега се разглеждат повече замърсители на въздуха, но въпреки всичко не е направен анализ за спазване на нормите относно всички видове замърсители според Наредба 12. Особено има норми, които са свързани не само със здравето на човека, а и с екосистемите. Тези норми изобщо не ги намерих в плана.	Столична община има задължението да разработи програма за трите замърсителя, по които има превишение на нормите. По желание на Програмния съвет са включени и другите два замърсителя, с препоръка в програмата да се направи моделиране и инвентаризации за тях. В програмата ясно е записано, че на територията на Столична община не се констатира наднормено замърсяване, освен по трите посочени показателя, пряк обект на програмните мерки.
Г-жа Василева	Емилия Планът включва един комплекс от мерки, които са групирани по признак какво биха допринесли за подобряване КАВ, но не намерих правила за определяне на приоритетите за изпълнение на тези мерки. В един момент може да се стигне дотам, че ще се изпълнят 2-3 мерки с най-големия бюджет, а чистотата на въздуха ще остане на същото или по-ниско ниво. Не виждам какъв е приносът на всяка мярка за постигане на КАВ.	В програмата ясно и конкретно е посочено които са стратегическите мерки за постигането целите на програмата и приоритетните мерки, като определянето на тези приоритети не произтича от стойността на мерките.
Г-жа Емилия Василева	Каква е обосновката за изграждането на инсинератор от гледна точка на подобряване на КАВ?	Обосновката за необходимостта от изграждането на инсталация за оползотворяване на RDF е направена в подготовения от общината проект и одобрен от Европейската комисия като проект чрез който се постига оползотворяване чрез производство на топлинна енергия от отпадъци вместо тяхното депониране и поради техническа невъзможност да се рециклира цялото количество отпадъци. В Програмата за качество на въздуха подробно е разгледан въпросът и влиянието на инсталацията, предвидена за изграждане в Топлофикация София за оползотворяване на модифицирано гориво, произведено от отпадъци (RDF). Влиянието е незначително, а оползотвореното гориво ще произвежда енергия за отопление на 40000 домакинства.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		Вместо отпадъците да се депонират (което е най-неблагоприятният за околната среда метод за третиране на отпадъците), тази част от отпадъците, която не може да се рециклира ще се оползотворява за производство на топлинна енергия чрез най-модерна екологична инсталация, получила одобрението на Европейската комисия. Приложение 9 към проекта на Програмата представя въздействието на работата на инсталацията върху качеството на въздуха в гр. София. Въздействието ще бъде минимално, на фона на многото ползи в областта на управлението на отпадъците и производството на енергия от алтернативен източник.
Г-жа Емилия Василева	По отношение на индустриалните източници, не намерих анализ за влиянието на ТЕЦ София, ТЕЦ Перник, по отношение на въздействието на КАВ и по специално от горенето на отпадъци. Също така около София има 40 кв. км за добив на полезни изкопаеми, които генерират отпадъци, но също не ги намерих анализирани като индустриален източник.	Разгледани са всички източници на емисии в обхвата на Столична община, за които има налична информация. Върху източниците извън територията на общината с общинската програма на КАВ не може да се влияе и не може да се спомогне за достигане необходимото качество на въздуха.
Г-жа Емилия Василева	Достатъчни, адекватни, верни ли са използваните входящите данни, за да можем да сме сигурни, че и резултатите са достоверни?	Моделът е направен добре от гледна точка на входящите данни. Когато се прави модел, накрая той се калибрира. Въвеждат се входни данни и в точките, в които се измерва, трябва да се получат съответните проценти на достоверност. По този начин се калибрират моделите. В програмата е посочено каква е достоверността на самия модел с калибрирането за резултатите в различните точки. Това е показателят, по който може да се съди за достоверността.
Г-н Ивайло Хлеббаров	Има огромен дисбаланс между мерките в сектор транспорт спрямо тези в битовото отопление. Това е съществен недостатък на програмата. Основното намаление от близо 80% от емисиите е прогнозирано за сектор битово отопление, докато за транспорта е около 6%. Същевременно 80% от бюджета ще отиде в сектор транспорт, който допринася с едва 6% в общото намаляване на емисиите. Първият въпрос е да обясните логиката	Анализите, които бяха осъществени за целите на разработване на настоящата програма, показват, че източникът на емисии на ФПЧ10, ФПЧ2,5 и ПАВ с преобладаващ принос е битовото отопление на домакинствата на дърва и въглища, който е с ясно изразен сезонен характер (отоплителния есенно - зимен сезон). Предложението за най-подходящите стратегически мерки, които да се включат в Плана за действие към

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
	за изразходване на толкова много средства за толкова малко намаление.	настоящата Програма взе предвид резултатите от инвентаризацията и моделирането по-конкретно, че основният източник на емисии за трите проблемни замърсителя е битовото отопление на дърва и/или въглища и по-конкретно, че приносът на този сектор към замърсяването от антропогенните източници на емисии на територията на общината (без отчитане на регионалния фон) е: 57% за ФПЧ10; 63% за ФПЧ2,5 99.6% за ПАВ. Като се взеха предвид посочените резултати, се възприе интегриран подход за едновременно намаляване на замърсяването и обследване на възможността за постигане на нормите по трите показателя чрез мерки в сектор битово отопление, при това да се приложат доколкото е възможно най-бързо. Мерките за битовото отопление (подмяна на печки на дърва и въглища с екологични алтернативи, поставяне на филтри на жилища с отопление на дърва и въглища в ограничени случаи и квартали, използване на суха дървесина за отопление от домакинствата) са стратегически приоритет за цялата програма не само поради преобладаващия им принос към замърсяването на въздуха и за намаляване на емисиите и достигането на нормите и по трите показателя, но и поради факта, че подготвителния етап за тези мерки приключва и практическото им широко прилагане след подготвителната фаза започва възможно най-скоро още от първата година на Програмата 2021-2026г.с осигурено вече финансиране и с перспектива за подготовка и изпълнение на нови проекти с финансиране от ОПОС 2021-2027г., в проекта на която е заложено финансиране на подобни проекти на общините. Тъй като сектор транспорт има принос към антропогенното замърсяване по отношение на ФПЧ, макар и в по-малка степен, се потърсиха възможности за намаление на

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		емисиите от този сектор чрез подходящи мерки. Поради факта, че практиката е показала, че мерките в сектор „транспорт“ са скъпоструващи, се възприе следния подход, който да осигури най-икономичния вариант: първо се направи преглед на наскоро одобрени от Столичен общински съвет програми/проекти в сектор транспорт, които е планирано да се осъществяват в периода на настоящата Програма за КАВ и са с вече планирано финансиране. Прегледът на планови документи показва, че във вече приетия през 2019 г. от СОС План за устойчива градска мобилност (ПУГМ) са включени редица мерки, които могат да доведат до намаления на емисиите. Част тези вече планирани и одобрени като бюджет от Столичен общински съвет мерки се включиха и в Плана за действие към проекта на Програмата за КАВ 2021-2026г. <u>тъй като в средата на 2019г. вече е взето решение да се изпълняват с посочения бюджет и едновременно с това могат да допринесат за намаляване на емисиите на трите проблемни замърсителя, а така също и на азотните оксиди.</u> Следва да се подчертае, че в нормативната уредба, свързана с разработване на програмите за КАВ е посочено, че в хода на разработването на програмата следва да се направи преглед на вече изпълнявани/одобрени мерки/проекти, като целта е именно да се пестят средства за нови проекти вместо вече планирани и да се постигне синергия между различни планови документи. По-конкретно в Инструкцията за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми, одобрена от МОСВ, в чл.6, ал.3 е предвидена следната последователност при формулиране на мерките:

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		„6.анализ на вече планираните и/или прилагани мерки за подобряване на КАВ; 7.формулиране на мерки и/или проекти за подобряване на КАВ в краткосрочна перспектива; 8.формулиране на мерки и/или проекти за подобряване на КАВ в средносрочна и дългосрочна перспектива;“ При формулирането на мерките в Програмата за качество на въздуха 2021-2026г. е следван именно този подход за интегриране и синергия между плановите документи на общината, като са предвидени мерки които имат съществен принос към намаляване на замърсяването, така и несъществен принос към намаляване на замърсяването.
Г-н Ивайло Хлеббаров	Вторият коментар и въпрос е свързан с това, че повечето мерки в плана за действие не са придружени с прогноза с колко ще се намалят емисиите и така не може да се прецени дали тези мерки да са в програмата и доколко ще са полезни. Въпросът е защо това не е направено и как е пресметнато, че ще се постигнат нормите след като няма информация точно за приноса на мерките.	За всички основни мерки, които директно допринасят за намаляване на емисиите са направени изчисления за прогнозното намаление на емисиите. За допълващите помощни мерки, за които поради естеството на мерките и/или липсата на надеждна информация това не е направено. Във всички програми за качество на атмосферния въздух разработени както за градовете в България, така и в другите европейски страни, не се правят изчисления за намаление на емисиите конкретно за всяка мярка.
Г-н Ивайло Хлеббаров	В плана за действие и двата типа зони с ниски емисии са записани не като мерки, които ще се изпълняват, а като мерки, за които първо ще се прави преценка дали ще бъдат въведени. По отношение на зоната за ниски емисии от битовото отопление е отбелязано, че тя ще се въвежда едва когато се види дали подмяната на отоплението на домакинствата върви добре. Желаетелите към момента са едва 5600 от близо 50 хил., които трябва да се сменят. Въпросът е след като има ясни ползи от тези две мерки, има също и голяма подкрепа от	В проекта на Програмата ясно е записано, че нискоемисионна зона за битово отопление ще бъде въведена в случай на необходимост, по-конкретно в случай че гражданите не пожелаят доброволно да се включат в програмите на общината за подмяна на старите печки на дърва и въглища с екологични алтернативи или в случай на тяхно предпочитание – да направят подмяна със собствени средства. Нискоемисионната зона от битовото отопление не е включена в проекта на програмата като принос за постигане на нормите и в моделирането, тъй като се очаква, че програмите на общината

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
	гражданите, защо тези две мерки няма да се въвеждат, а тепърва ще се прави преценка дали да бъдат въведени? Дали тези мерки са моделирани в постигането на нормите, след като в плана за действие са вписани като подлежащи на преценка за въвеждане?	за подпомагане на домакинствата да подменят старите печки на дърва и въглища в съчетание с широки информационни кампании ще осигурят необходимото намаление на емисиите за достигане на нормите. По отношение на нискоемисионната зона за транспорта – в текстовата част в проекта на Програмата е записано, че ще бъде въведена нискоемисионна зона за транспорта, като приносът за намаление на емисиите за достигане на нормите в резултат на прилагане на тази мярка е отчетен при моделирането . Текстът на мярката в Плана за действие ще бъде прецизиран, за да се разбира еднозначно и предложението в този смисъл се приема.
Г-н Ивайло Хлебаров	Има преразход на средства за неприоритетни мерки. Защо за по-голямата част от мерките не е показано прогнозното намаляване? След като то не е показано, как е моделирано, че тези мерки ще постигнат нормите?	Категорично изразяваме несъгласие за преразход на средства за неприоритетни мерки поради следните причини: Анализите, които бяха осъществени за целите на разработване на настоящата програма, показват, че източникът на емисии на ФПЧ10, ФПЧ2,5 и ПАВ с преобладаващ принос е битовото отопление на домакинствата на дърва и въглища, който е с ясно изразен сезонен характер (отоплителния есенно - зимен сезон). Предложението за най-подходящите стратегически мерки, които да се включат в Плана за действие към настоящата Програма взе предвид резултатите от инвентаризацията и моделирането по-конкретно, че основният източник на емисии за трите проблемни замърсителя е битовото отопление на дърва и/или въглища и по-конкретно, че приносът на този сектор към замърсяването от антропогенните източници на емисии на територията на общината (без отчитане на регионалния фон) е: 57% за ФПЧ10; 63% за ФПЧ2,5 99.6% за ПАВ.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		Като се взеха предвид посочените резултати, се възприе интегриран подход за едновременно намаляване на замърсяването и обследване на възможността за постигане на нормите по трите показателя чрез мерки в сектор битово отопление, при това да се приложат доколкото е възможно най-бързо. Мерките за битовото отопление (подмяна на печки на дърва и въглища с екологични алтернативи, поставяне на филтри на жилища с отопление на дърва и въглища в ограничени случаи и квартали, използване на суха дървесина за отопление от домакинствата) са стратегически приоритет за цялата програма не само поради преобладаващия им принос към замърсяването на въздуха и за намаляване на емисиите и достигането на нормите и по трите показателя, но и поради факта, че подготвителния етап за тези мерки приключва и практическото им широко прилагане след подготвителната фаза започва възможно най-скоро още от първата година на Програмата 2021-2026г.с осигурено вече финансиране и с перспектива за подготовка и изпълнение на нови проекти с финансиране от ОПОС 2021-2027г., в проекта на която е заложено финансиране на подобни проекти на общините. Тъй като сектор транспорт има принос към антропогенното замърсяване по отношение на ФПЧ, макар и в по-малка степен, се потърсиха възможности за намаление на емисиите от този сектор чрез подходящи мерки. Поради факта, че практиката е показала, че мерките в сектор „транспорт“ са скъпоструващи, се възприе следния подход, който да осигури най-икономичния вариант: първо се направи преглед на наскоро одобрени от Столичен общински съвет програми/проекти в сектор транспорт, които е планирано да се осъществяват в периода на настоящата Програма за КАВ и са с вече планирано финансиране. Прегледът на планови документи показва, че във вече приетия през 2019 г. от СОС План за устойчива градска мобилност (ПУГМ) са включени редица мерки, които могат да доведат до намаления на емисиите. Част тези вече планирани и одобрени като бюджет от Столичен общински съвет мерки

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		се включиха и в Плана за действие към проекта на Програмата за КАВ 2021-2026г. тъй като в средата на 2019г. вече е взето решение да се изпълняват с посочения бюджет и едновременно с това могат да допринесат за намаляване на емисиите на трите проблемни замърсителя, а така също и на азотните оксиди. Следва да се подчертае, че в нормативната уредба, свързана с разработване на програмите за КАВ е посочено, че в хода на разработването на програмата следва да се направи преглед на вече изпълнявани/одобри мерки/проекти, като целта е именно да се пестят средства за нови проекти вместо вече планирани и да се постигне синергия между различни планови документи. По-конкретно в Инструкцията за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми, одобрена от МОСВ, в чл.6, ал.3 е предвидена следната последователност при формулиране на мерките: „6.анализ на вече планираните и/или прилагани мерки за подобряване на КАВ; 7.формулиране на мерки и/или проекти за подобряване на КАВ в краткосрочна перспектива; 8.формулиране на мерки и/или проекти за подобряване на КАВ в средносрочна и дългосрочна перспектива;“ При формулирането на мерките в Програмата за качество на въздуха 2021-2026г. е следван именно този подход за интегриране и синергия между плановите документи на общината, като са предвидени мерки които имат съществен принос към намаляване на замърсяването, така и несъществен принос към намаляване на замърсяването.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
Г-н Светлозар Алексиев	Изследвали ли сте хипотеза за създаване на мярка, която забранява изрично използването на твърдо гориво за битово отопление при определени условия, например когато има алтернативи за това?	За всички основни мерки, които директно допринасят за намаляване на емисиите са направени изчисления за прогнозното намаление на емисиите. За допълващите помощни мерки, за които поради естеството на мерките и/или липсата на надеждна информация това не е направено. Във всички програми за качество на атмосферния въздух разработени както за градовете в България, така и в другите европейски страни, не се правят изчисления за намаление на емисиите конкретно за всяка мярка.
Г-н Светлозар Алексиев	Вторият въпрос е по отношение на регистъра, за който гражданите ще дават информация, че се отопляват с дърва и въглища. Посочено е, че това ще стане на основание на чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА. Сигурни ли сте, че това е основание да задължите гражданите да декларират подобно нещо? Предложението районните администрации да правят подобни регистри е лоша идея, защото ще има 24 регистъра, вместо да е единен. Те могат да ги администрат по някакъв начин, гражданите да подават информация към тях, но трябва регистърът да бъде централизиран към Столична община. Държавата не е въвела лицензионен режим за използване на дърва въщи и на какво правно основание общината ще създаде такъв регистър? Вероятно ще е необходима някаква законодателна промяна, при която използването на дърва да подлежи на регистрационен режим. Много е съмнително на местно ниво общината да може да въведе регистрационен режим за ползването на дърва въщи, за да ги задължите тези хора да го декларират.	Чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА е посочено като основание за приемане на акт от СОС. Смятаме, че такъв регистър може да се осъществи. Що се отнася до администрациите, нашето виждане е, че хората ще подават информация за регистъра, когато плащат данъци в районните администрации. Напълно подкрепяме мнението, че регистърът трябва да е общ. Що се отнася до това какво би се случило, ако се задължат хората, такава мярка има, но е записана така че общината да изисква там където е изградена газификация или топлофикация при новото строителство, да не могат да използват дърва и въглища. В зоните за ниски емисии, които са свързани с битовото отопление, ще има забрана за горене на дърва и въглища. Има нормативно изискване дървата за горене да са с определена влажност, което означава, че те трябва да се продават само отговарят на изискванията на нормативната уредба.
Г-н Светлозар Алексиев	Всички периоди за реализация в Приложение 15 на мерките са в следващите пет години. Няма никаква конкретика. Ако има някаква идея за диференциацията на една мярка, защо не е разделена на 3-4 мерки с конкретни срокове, така че да може да се проследи дали общината си върши работата по тези планове.	Напредъкът по проследяване изпълнението на мерките и отчетът е подробно разписан в специален раздел в проекта на програмата. Продължителността на мерките е определена както изисква нормативната уредба – изпълнение в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
	Не може ли тези срокове да бъдат по-конкретни, а не така общо написани - 2021-2026 г. за всяка мярка без никаква конкретика?	
Г-н Андрей Зографски	На база на какви данни сте предположили 400 хил. МПС-та?	Предположенията, които сме направили, се дължат на разполагаемата информация. По-конкретно това са данни за трафика по 22 отсечки, данни от СДВР и общински данни, свързани с трафика. На тази база е направена прогнозата.
Г-н Андрей Зографски	Каква е разликата между ново и старо строителство ако имаш достъп до алтернативен източник на отопление защо за новото строителство да важи забрана за използване на твърдо гориво за отопление, а за съседния блок до него да не важи?	Въвеждането на посочената нискоемисионна зона цели да не се допуска отопление с дърва и въглища при наличие на колективна инфраструктура за отопление. Относно вече отопляваните домове с дърва и въглища са предвидени мерки за подпомагане на домакинствата за подмяна на старите печки, а в случай че домакинствата не се включат в програмите на общината, ще бъде въведена забрана за изгаряне на дърва и въглища и в старите сгради.
Г-н Андрей Зографски	Защо за транспорта няма мярка, която да се различава от вече предложените в ПУГМ?	Смисълът на предлагането на мерки от ПУМГ за включване в проекта на програмата за КАВ е постигането на допълняемост между програмните документи и икономия на финансови средства, а не да се предвиждат нови проекти с нов допълнителен бюджет. Извън мерките от ПУГМ са включени и редица други мерки в сектор транспорт, като напр. миене на улици, нискоемисионна зона за транспорт и др., които обаче не са скъпоструващи мерки.
г-жа Радостина Петрова	Ползвани ли са при анализите за състоянието на КАВ и за моделирането сателитни данни от европейската програма Коперник? Ако да - какви са изводите, ако не - защо не се ползват такива данни?	Използвани са данните на ИАОС, което е изискване към такъв тип програми. Данни от програмата Коперник не са използвани тъй като не е необходимо.
г-жа Радостина Петрова	Защо в програмата не са включени мерките по отношение на транспорта в пълнотата спрямо предвиденото в ПУГМ? Възможно ли е да се пояснят и изброят конкретните мерки от ПУГМ, напр. поименно за изграждането на инфраструктура, вместо само общи количествени индикатори, които към момента не отговарят на заложеното в ПУГМ дори до 2025 г.?	Мерките от ПУГМ са избрани по експертна преценка като са включени такива, които биха допринесли по съществено за намаляване на емисиите. Мерките са ясни и не е необходимо допълнително описание, а подробно описание може да се намери и в ПУГМ.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
г-жа Радостина Петрова	Бихте ли включили качествени индикатори за оценка изпълнението на мерките по отношение на транспорта?	Предложението не е конкретно и не може да се коментира.
Г-н Ивайло Попов	Защо двете мерки за зони с ниски емисии от транспорта и битовото отопление са записани като преценка за въвеждане? Беше отговорено, че са моделирани, т.е. те моделирани ли са в моделирането, което показва постигане на нормите? Или накратко постигането на нормите през 2026 г. зависи ли от прилагането на тези мерки?	В проекта на Програмата ясно е записано, че нискоемисионна зона за битово отопление ще бъде въведена в случай на необходимост, по-конкретно в случай че гражданите не пожелаят доброволно да се включат в програмите на общината за подмяна на старите печки на дърва и въглища с екологични алтернативи или в случай на тяхно предпочитание – да направят подмяна със собствени средства. Нискоемисионната зона от битовото отопление не е включена в проекта на програмата като принос за постигане на нормите и в моделирането, тъй като се очаква, че програмите на общината за подпомагане на домакинствата да подменят старите печки на дърва и въглища в съчетание с широки информационни кампании ще осигурят необходимото намаление на емисиите за достигане на нормите. По отношение на нискоемисионната зона за транспорта – в текстовата част в проекта на Програмата е записано, че ще бъде въведена нискоемисионна зона за транспорта, като приносът за намаление на емисиите за достигане на нормите в резултат на прилагане на тази мярка е отчетен при моделирането. Текстът на мярката в Плана за действие ще бъде прецизиран, за да се разбира еднозначно и предложението в този смисъл се приема.
Г-н Ивайло Попов	В програмата се говори за сценарий 1 газификация, сценарий 2 пелетни печки и сценарий 3, който е възприет, това е комбинираният вариант. Т.е. в ПКАВ се говори само за подмяна на печките с пелети и газ. Защо няма анализ за прилагане на мерки като термопомпи и топлофикация?	Мерките в програмата не визират конкретен тип екологични алтернативи и могат да включват термопомпи и топлофикация.
Г-н Ивайло Попов	Няма посочена информация за мярката за развитие на вътрешнорингови и тангенциални връзки с околоръстния път с бюджет за 250 млн. лв. за това колко ще бъдат спестените емисии. Въпросът е, моделирали ли сте промяната на трафика и	За всички стратегически и ключови мерки директно допринасящи за намаляване на емисиите са направени разчети за намалените емисии.

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
	как ще се отрази на КАВ тази мярка и на какво основание считате, че ще се отрази положително? Ако да, с колко точно? Ако не можем да отговорим точно на този въпрос, тази мярка няма място в програмата. Нека Столична община си я реализира и без ПКАВ.	За допълващите мерки, за които няма информация или не е възможно да се направят оценки, не е направено изчисление на намаленията.
Г-н Ивайло Попов	Тези 250 млн. лв. за развитие на вътрешно рингови и тангенциални връзки с околоръстния път са напълно достатъчни за инсталирането на около 20 хил. термопомпи вода-вода, които са с нулеви емисии и висок социален ефект. Аз бих включил точно такава мярка вместо горната, за която не знаем какъв ще ѝ е ефектът. Сравнен ли е ефектът от такива две мерки? Смятани ли са други мерки като термопомпи или други варианти? И защо са избрани точно тези мерки ако не са смятани, а не например подмяната на термопомпи?	Двата типа мерки не са алтернативни. Мерките за битовото отопление (подмяна на печки на дърва и въглища с екологични алтернативи, поставяне на филтри на жилища с отопление на дърва и въглища в ограничени случаи и квартали, използване на суха дървесина за отопление от домакинствата) са стратегически приоритет за цялата програма не само поради преобладаващия им принос към замърсяването на въздуха и за намаляване на емисиите и достигането на нормите и по трите показателя, но и поради факта, че подготвителният етап за тези мерки приключва и практическото им широко прилагане след подготвителната фаза започва възможно най-скоро още от първата година на Програмата 2021-2026г. с осигурено вече финансиране и с перспектива за подготовка и изпълнение на нови проекти с финансиране от ОПОС 2021-2027 г., в проекта на която е заложено финансиране на подобни проекти на общините. Що се отнася до поставения въпрос за термопомпите - в зависимост от правилата и насоките на финансиращите програми в бъдеще е възможно да се предостави и такава алтернатива на домакинствата. В проекта на Програмата и в Плана за действие мярката за подмяна на старите отоплителни уреди на дърва и въглища не е конкретизирана и не изключва термопомпите като алтернативен екологичен начин на отопление и включването им като алтернатива зависи от правилата и възможностите, които ще се предоставят от програмите от новия програмен период 2021-2027 г. Следва да се подчертае, че мерките за сектор битово отопление не се разглеждат като алтернатива на мерките в сектор

Документът е изготвен в изпълнение на проект № BG16M1OP002-5.002-0020 „Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.

Автор	Въпрос, коментар, препоръка	Отговор
		транспорт. Тъй като сектор транспорт има принос към антропогенното замърсяване по отношение на ФПЧ, макар и в по-малка степен, се потърсиха възможности за намаление на емисиите от този сектор по най-икономичен начин. Поради факта, че практиката е показала, че мерките в сектор „транспорт“ са скъпоструващи, се възприе следния подход, който да осигури най-икономичния вариант: първо се направи преглед на наскоро одобрени от Столичен общински съвет програми/проекти, които е планирано да се осъществяват в периода на настоящата Програма за КАВ и са с вече планирано финансиране. Прегледът на планови документи показва, че във вече приетия през 2019 г. от СОС План за устойчива градска мобилност (ПУГМ) са включени редица мерки, които могат да доведат до намаления на емисиите (това е една от поставените цели на този план). Част тези вече планирани и одобрени от Столичен общински съвет мерки в ПУГМ се включиха в Плана за действие към проекта на Програмата за КАВ 2021-2026 г. Ето защо бюджетът, предвиден за мерките в сектор транспорт в проекта на Програмата за КАВ не представляват допълнителни средства и не могат да се отклонят от предвиденото в ПУГМ за насочването им към мерки за битово отопление.